

studia i rozprawy

Cezary Korzec
Katarzyna Lemek
Radosław Mazur

BIBLIA UWIKLANA W PRZEMOC
"MROCZNE STRONY" BIBLIJ W NAUCZANIU RELIGII

BIBLIA UWIKLANA W PRZEMOC

ISBN 978-83-7972-703-2 (online)
ISBN 978-83-7972-702-5 (print)

9 788379 727025

WYDZIAŁ TEOLOGICZNY
UNIwersytetu SZCZECIŃSKIEGO

Wydział Teologiczny
Uniwersytetu Szczecińskiego

STUDIA I ROZPRAWY
nr 57

Rada naukowa serii

ks. dr hab. Grzegorz Wejman prof. US
ks. prof. dr hab. Zdzisław Lec
ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła
ks. prof. dr hab. Marek Pyc
ks. dr hab. Jan Machniak prof. UPJPII

Redaktor serii

ks. dr hab. Grzegorz Chojnacki prof. US

Cezary Korzec
Katarzyna Lemek
Radosław Mazur

BIBLIA UWIKŁANA W PRZEMOC
„Mroczne strony” Biblii w nauczaniu religii

Szczecin 2024

Rada Wydawnicza

Barbara Braid, Anna Cedro, Urszula Chęcińska, Rafał Klóska
Maciej Kowalewski, Ewa Mazur-Wierzbicka, Jarosław Nadobnik
Grzegorz Wejman, Renata Ziemińska, Magdalena Zioło
Andrzej Skrendo – przewodniczący Rady Wydawniczej
Elżbieta Zarzycka – dyrektor Wydawnictwa Naukowego

Recenzent

dr hab. Marcin Majewski, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja językowa

Lucyna Jachym / e-DYTOR

Redakcja techniczna i skład

Iwona Mazurkiewicz-Jamrozik

Korekta

Aleksandra Kacianowska-Wernik

Projekt okładki

Krzysztof Adamski

Cezary Korzec ORCID: 0000-0002-8719-2927
Katarzyna Lemek ORCID: 0000-0003-1474-4820
Radosław Mazur ORCID: 0000-0001-8240-7792

Wersja elektroniczna publikacji dostępna na licencji CC BY-SA 4.0
po 12 miesiącach od daty wprowadzenia do obrotu

© Copyright by Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2024

DOI: 10.18276/978-83-7972-703-2
ISBN 978-83-7972-703-2 (online)
ISBN 978-83-7972-702-5 (print)

WYDAWNICTWO NAUKOWE UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO
Wydanie I | Ark. wyd. 10,0 | Ark. druk. 12,0 | Format 170/240

Spis treści

Skróty	7
Wstęp	11

CZĘŚĆ I

Rozdział 1

Radosław Mazur

Koncepcja katechezy biblijnej według <i>Dyrektorium o katechizacji</i>	21
1.1. Dlaczego katecheza biblijna?	21
1.2. Droga do współczesnego rozumienia katechezy biblijnej	23
1.3. Katecheza biblijna według <i>Dyrektorium o katechizacji</i>	28
1.4. Pismo Święte źródłem katechezy	34
1.5. Pismo Święte w realizacji zadań katechezy	39
1.6. Pismo Święte w katechezie dostosowanej do poszczególnych adresatów	44
1.7. Pismo Święte w katechezie wobec współczesnych wyzwań	52
1.8. Konsekwencje współczesnych scenariuszy i kontekstów kulturowych dla odczytania tekstów biblijnych mówiących o przemocy	58

Rozdział 2

Katarzyna Lemek

Interpretacja tekstów biblijnych zawierających przemoc w szkolnym nauczaniu religii .....

63	
2.1. Katecheza jako służba Słowu	64
2.2. Pismo Święte jako dzieło literackie i księga wiary adresowana do człowieka	66
2.3. Lekcja religii jako szansa na usłyszenie orędzia zbawienia	71
2.4. Obecność tekstów biblijnych zawierających przemoc w wybranych podręcznikach	75
2.4.1. Potop	76
2.4.2. Ofiara z Izaaka	82
2.4.3. Śmierć pierworodnych w Egipcie	87
2.4.4. Podbój ziemi Kanaan	90
2.4.5. Walka Dawida z Goliatem	92
2.4.6. Męczeństwo braci machabejskich i ich matki	94
2.5. Wyniki ankiety „Przemoc w tekstach biblijnych”	96
2.6. Wnioski i podsumowanie	99

Rozdział 3

Cezary Korzec

Dawid i Goliat (1 Sm 17): dwie twarze i jedna, ścięta, głowa	103
3.1. 1 Sm 17: narodziny bohatera	104
3.1.1. Tekst znany i przeżyty	104
3.1.2. Bohater mimo/bez ściętej głowy	107
3.2. 1 Sm 17: narodziny wątpliwości	109
3.2.1. Izrael czy Izrael i Juda na polu walki?	110
3.2.2. Dawid i Saul: historia niespójna	111
3.3. 1 Sm 17: narodziny Izraela	113
3.3.1. Dawid akuszer nowej społeczności	113
3.3.2. Rodzi się Izrael	115
3.3.3. JHWH, Izrael i ścięta głowa	117
3.4. 1 Sm 17 w nauczaniu religii	120
3.4.1. Narodziny bohatera	121
3.4.2. Narodziny wątpliwości	123
3.4.3. Narodziny Izraela	124

Część II

Konspekty katechez

Wprowadzenie	129
1. Opowiadanie o potopie: Widział Bóg, że człowiek był zły (Rdz 6, 9-9, 17)	131
2. Ofiara z Izaaka: Bóg się zatroszczy... (Rdz 22, 1-19)	135
3. Śmierć pierworodnych w Egipcie: Bóg zainterweniuje w naszą historię (Wj 12, 29-36)	141
4. Prawo kłatwy: Bóg wspiera człowieka w walce przeciwko złu (Joz 6, 1-27; Joz 8, 24-25; Joz 11, 11)	147
5. Walka Dawida z Goliatem: Czy Bóg pragnie od nas przemocy? Czyli idę do Ciebie w imię Pana (1 Sm 17, 1-18, 4)	152
6. Psalmi złorzeczące: Oddaj swój ból Miłosiernemu Bogu (Ps 58; 137; 143)	155
7. Męczeństwo braci machabejskich i ich matki: Pomimo trudności ... Bóg z każdego zła wyprowadza dobro (2 Mch 7)	159
8. Ananiasz i Safira: Procedura „niebieskiej karty” w Biblii (Dz 5, 1-11; Dz 4, 32-37) ..	165
Bibliografia	171
Indeks tekstów biblijnych	181
Noty o autorach	185
Abstrakt	187
Abstract	189

Skróty

- Teksty biblijne i skróty ksiąg biblijnych, jeśli tego nie zaznaczono inaczej, są cytowane za Biblią Tysiąclecia, Pallottinum, Poznań 2003
- Błogosławieni, którzy szukają Jezusa – metodyk
K. Mielnicki, E. Kondrak, E. Parszewska (red.), *Błogosławieni, którzy szukają Jezusa. Przewodnik metodyczny do I klasy gimnazjum*, Kielce 2013
- Błogosławieni, którzy szukają Jezusa
K. Mielnicki, E. Kondrak, E. Parszewska (red.), *Błogosławieni, którzy szukają Jezusa. Podręcznik do religii dla I klasy gimnazjum*, Kielce 2013
- BPZ
Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami, Poznań 1992
- Bóg szuka człowieka I – metodyk
B. Zawiślak, M. Wojtasik (red.), *Bóg szuka człowieka. Podręcznik metodyczny dla V klasy szkoły podstawowej*, Poznań 2020
- Bóg szuka człowieka I
B. Zawiślak, M. Wojtasik (red.), *Bóg szuka człowieka. Podręcznik z ćwiczeniami do nauki religii dla V klasy szkoły podstawowej*, cz. I, Poznań 2020
- Bóg z nami III – metodyk
J. Charytański (red.), *Bóg z nami, cz. III: Pogłębienie życia sakramentalnego Eucharystii i pokuty. Podręcznik dla katechety*, Warszawa 1972
- Bóg z nami III
J. Charytański, W. Kubik, B. Mokrzycki (red.), *Bóg z nami, cz. III*, Lublin 1977
- Bóg z nami IV – metodyk
J. Charytański, W. Kubik, B. Mokrzycki (red.), *Bóg z nami, cz. IV: Kościół wspólnotą eucharystyczną*, Warszawa 1974
- BSP
Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Najnowszy przekład z języków oryginalnych z komentarzem, Częstochowa 2008
- BT
Biblia Tysiąclecia. Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych, Poznań–Warszawa 1982
- Bóg z nami IV
J. Charytański, W. Kubik (red.), *Bóg z nami, cz. IV*, Lublin 1977